

«Com està allò d'en Colom?»

A Pals s'han organitzat aquests darrers anys visites guiades amb títols com «Cristòfor Colom i la Vila de Pals: La història mai explicada de la descoberta d'Amèrica», la festa de l'homenatge a l'almirall i menús gastronòmics inspirats en productes americans, però no tothom hi està d'acord.

MIQUEL MARTÍN > TEXT
EDUARD PUNSET > FOTOS

>> *Mapa modern on s'assenyalen els límits del comtat d'Empúries.*

La regidora de Cultura de l'Ajuntament de Pals, Marisol Perea, em manifesta el seu interès per la història i es mostra entusiasta a l'hora de parlar d'una possible connexió entre Colom i la vila de Pals. Em comenta que d'un temps

cap aquí alguns vilatans se li acosten per preguntar-li «Com està allò d'en Colom?». Per a la regidora això demostra que, si més no, la gent de Pals ha començat a interessar-se per la qüestió, tot i que encara persisteix la desconeixença i, en alguns casos, un gran escepticisme.

Fa aproximadament tres anys, Eva Sans i Joaquim Ullan, del Cercle Català d'Història, van adreçar-se a l'Àrea de Cultura per explicar la seva teoria sobre el descobriment d'Amèrica i els resultats de la seva recerca, que atorgava força protagonisme a la vila de Pals. De fet, van plantejar a la regidora la possibilitat que Colom hagués sortit de Pals i ella, em confessa amb un somriure, es va mostrar «incrèdula i sorpresa». L'historiador Jordi Bilbeny ja havia anat a Pals feia anys per tal d'aprofundir en la seva investigació, però la regidora creu que Bilbeny ho fa des d'un vessant més reivindicatiu. «I nosaltres no volem barrejar la història i la recerca amb la política», emfatitza.

La regidora Marisol Perea dóna suport i col·labora amb el Cercle Català d'Història en les activitats que s'organitzen

Perea creu que la tasca primordial de la seva àrea ha de ser informativa, divulgativa i pedagògica. Si, a més, això pot significar un reclam turístic per al poble, encara millor. «Com a regidora no puc afirmar que Colom va sortir de Pals, però sí que puc treballar per divulgar tota la documentació i la recerca històrica que s'està generant al voltant de la nostra vila. Ho veig com una bona oportunitat per fer com ha fet Begur amb la fira d'indians o altres pobles que reivindiquen les seves arrels històriques». Fins i tot li han ofert de signar un conveni per tal promocionar conjuntament les rutes de Colom que s'organitzen a Pals i les que s'organitzen a Barcelona.

Divisió d'opinions

No tot l'equip de govern, però, format per una coalició de dos partits (CiU i PSC), pensa de la mateixa manera, i no tothom hi veu tan bones perspectives com la regido-

ra de Cultura. «L'alcalde no creu en aquest projecte, i això fa difícil tirar-lo endavant. A vegades tinc la sensació de topar amb una paret», es lamenta Perea, que em recorda la tasca de recerca que des del mateix municipi duen a terme gent com Narcís Subirana i, en el camp de la toponímia i l'onomàstica, Anna Maria Corredor.

Sigui com sigui, la regidora dóna suport i col·labora amb el Cercle Català d'Història en les activitats que s'organitzen: les visites guiades «Cristòfor Colom i la Vila de Pals: La història mai explicada de la descoberta d'Amèrica», i la festa de l'homenatge a l'almirall, que escenifica, a mitjanit i al cor del nucli antic, l'acomiadament de Colom i la seva expedició. Així mateix, i sempre a través del Cercle Català d'Història, s'ofereixen cicles de conferències amb historiadors i investigadors que han destacat que la vila de Pals gaudia en aquella època d'una certa rellevància política i estratègica. Val a dir que també s'ha organitzat una campanya

>> Narcís Subirana, Miquel Martín, Maria Bancells i Marisol Perea.

«Els turistes, siguin d'on siguin, s'hi interessen molt. Els nord-americans, sobretot, hi estan molt posats, perquè allà ja fa anys que s'investiga i se'n parla»

gastronòmica, «El menú de l'Amèrica de Colom», tot i que, com em comenta la regidora, «l'alcalde no ho veu amb bons ulls i ja hi ha restaurants que s'han fet enrere».

Perea lamenta un cop més la poca convicció d'una part del govern municipal i contrasta aquesta actitud amb la receptivitat de la gent de fora: «Els turistes que ens visiten, siguin d'on siguin, s'interessen molt pel tema. Els nord-americans, sobretot, hi estan molt posats, perquè allà ja fa anys que s'investiga i se'n parla». Pel que fa a la gent del poble, la regidora creu que estan esperant disposar de més informació, veure com evoluciona tot plegat; fins i tot creu que potser alguns palsencs encara posseeixen documentació que seria útil, però no han gosat mai ensenyar-la, bé per desconeixement o bé per reticència. Un dels projectes que precisament Perea vol dur a terme abans de les eleccions municipals del maig és exposar tota la documentació trobada perquè el poble de Pals pugui conèixer de primera mà la seva història i després treure'n les seves pròpies conclusions. La mostra es faria al centre cultural de Ca la Pruna, que per a la regidora s'hauria d'acabar convertint en un centre de recerca que servís alhora per divulgar la història del municipi i fer pedagogia.

I si algú sap com s'ha de fer pedagogia és Maria Bancells, que ha estat durant trenta anys la mestra de Pals, i una persona profundament estimada i valorada al poble. La *senyoreta Maria*, com tothom encara la coneix a la vila, creu que caldria començar per la base i explicar a la mainada de l'escola tot el que se sap sobre aquest període històric. «Si jo encara fos mestra, els ho explicaria. Però els mestres d'avui no s'involucren tant com ho fèiem nosaltres. Són molt

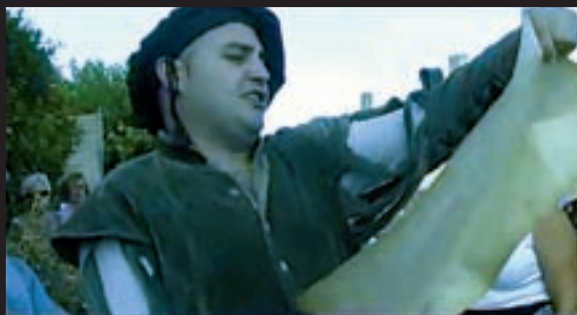
>> Pals. Al fons, la torre de les Hores.

bons mestres, però tenen poca relació amb el poble, perquè la majoria ni hi viuen», m'explica.

Maria Bancells coincideix amb la regidora en el fet que la majoria de palsencs mostra encara poc interès en Colom i, sobretot, participa poc en els actes de difusió que s'organitzen al respecte. De tota manera, creu que s'ha avançat força, perquè al principi l'actitud de molts vilatans era «molt foteta». «Hem de continuar treballant conjuntament pel coneixement de la nostra història, perquè això és un bé per a Pals i hauria d'estar per sobre dels interessos o de les diferències polítiques», conclou.

Miquel Martín és escriptor.

>> *Imatges del reportatge sobre el 1r Homenatge a l'Almirall Català Cristòfor Colom i a la Marina Catalana de Tots els Temps que es va celebrar a Pals.*

Perea creu que alguns palsencs encara posseeixen documentació que seria útil, però no han gosat mai ensenyar-la, bé per desconeixement o bé per reticència

Pals i Colom, una opció promocional

Segons l'alcalde de Pals, Joan Silvestre, «seria absurd ara pretendre decantar-se per un lloc de naixença d'en Colom. També ho seria aferrissar-se a garantir que el viatge no es va iniciar a Palos de Moguer, però encara seria més criticable no estar amatents a nous indicis i dades que obren noves portes a la investigació i a la possibilitat d'aportar proves que col·laborin a esbrinar el context d'aquest entramat. Tenim la intenció i mitjans estructurals per portar a terme actes institucionals (simposis, reunions, debats i publicacions), així com poder de convocatòria per incorporar i apor-

tar estructures amb l'objectiu de compartir esforços, encaminats a l'aclariment d'una incògnita encara no resolta. Un cop es disposi de prou informació, crec que s'hauria de fer l'intent de portar a terme un primer simposi d'apropament a la catalanitat de Colom». Silvestre hi afegeix: «Si no es vol entrar en la via de "paperets i serpentes" en aquest tema, primer s'ha de veure què passa amb els actuals coneixements i les més recents conclusions científiques contrastades».

RdG.

MUTARI

>> *Ajuntament de Pals.*

L'alcalde vol portar a terme actes institucionals amb l'objectiu de compartir esforços, de cara a l'aclariment d'una incògnita encara no resolta